

Saksdokument til NILs landsmøte

Bachelor-medlemskap, håndheving av NILs regelverk

Saken fremmes med utgangspunkt i mine to åpne brev til NILs styre (se **Arkitektnytts** nettside 7.november 2019 og 8.januar 2020). Pga. av pandemien har saken vært stilt i bero siden i fjor vår.

Bakgrunn

I de åpne brevene tok jeg opp to spørsmål: medlemskap for bachelor-kandidater og håndhevelsen av NILs regelverk når det gjelder bruken av MNIL. Jeg reiser debatten fordi NIL er en viktig organisasjon som mange av oss verdsetter høyt. Slik bør det være også i fremtiden. Vi trenger en sterk og innflytelsesrik forening som er synlig i det offentlige rom, en forening det er attraktivt å tilhøre og som medlemmene er stolte av.

Hvor sterkt står NIL?

«NIL har aldri hatt så mange medlemmer som nå,» skrev presidenten i sitt tilsvar til meg (**Arkitektnytts** nettside 28.november 2019). Hun viste til at medlemstallet ved utløpet av tredje kvartal i 2019 var rundt 690 – inkludert ca. 160 studenter. Hvis vi skal få det fulle og hele bildet må vi se på statistikken over tid:

TYPE MEDLEMSKAP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totalt antall	500	492	502	523	561	592	617	605	588	574	569	579	600	629	635	609	696
Ordinære medlemmer	427	406	430	450	458	479	489	438	444	437	408	416	426	436	445	426	432
Pensjonistmedlemmer								71	70	67	83	77	67	68	82	93	95
Studentmedlemmer	73	86	72	73	103	113	128	96	74	70	78	86	107	125	108	90	169
Netto tilvekst / nedgang		-8	10	21	38	31	25	-83	-16	-11	-21	18	21	29	6	-26	87

Kilde: NILs årsmelding for 2019

Økningen gjelder i høy grad studentmedlemmer, men det interessante i vår sammenheng er antallet ordinære, fullt betalende medlemmer. Dette var på sitt høyeste i 2008/2009 med henholdsvis 479 og 489. I årene etter har det med noen mindre variasjoner vært for nedadgående. I 2019 var det 432. Samtidig ser vi en økning i antall pensjonistmedlemmer i perioden etter 2010 da man begynte å føre statistikk over disse – fra 71 til 95. Varierende grad av yrkesaktivitet blant de mange eldre medlemmene er en åpenbar feilkilde. Det spørsmålet sier statistikken ingenting om.

Tilveksten av studentmedlemmer var særlig stor i 2019, noe som nok skyldes vedtektsendring i april samme år. (Utvidet studentmedlemskap). Det er ganske urealistisk å tro at alle studentmedlemmene blir ordinære medlemmer. Årsaken til dette framgår av sak 1 nedenfor. Nåløyet for å bli tatt opp på særskilt grunnlag er svært trangt.

Det er ingen hemmelighet at annonseinntektene for årboken har vært foreningens største finansieringskilde gjennom mange år. I 2018 sto annonseinntektene for ca. 2 millioner kroner. Medlemskontingenten utgjorde ca. 1,4 millioner kroner. Det er takket være årboken at NIL kan holde fast ved den restriktive praksisen når det gjelder medlemskap. Den dagen NILs årbok blir rammet av annonsesvikten som mediebransjen sliter med, vil NIL bli tvunget til å tenke annerledes. Det er alarmerende at styret i årsberetningen for 2019 skriver at annonsesalget viser tegn til å svikte.

Sak 1: Bachelor-medlemskap

Å si at arbeidslivet er i endring er som å slå inn åpne dører. Det virkelighetsbildet som lå til grunn for behandling av spørsmålet om bachelor-medlemskap i 2013 har ikke lenger gyldighet. Et raskt søk blant de store kontorene viser at arkitekter, interiørarkitekter MNIL, bachelor-kandidater og personer med annen bakgrunn arbeider side om side og i team. De fungerer utmerket sammen og utfyller hverandre. Vi kan gjerne ønske at alle med bachelor går videre til master, men det er ikke en realistisk tanke – av flere årsaker:

- Det finnes ikke et tilstrekkelig antall studieplasser.
- Mange dyktige bachelor-kandidater har ikke planer om master.
- Mangfoldet i norsk arbeidsliv er kommet for å bli.

NILs forlengede studentmedlemskap er derfor ikke et grep som løser foreningens utfordringer. Slik jeg ser det, har NIL et godt rekrutteringsgrunnlag, men velger å la store deler av det ligge brakk. Hvis NIL mener noe med å fylle på fra bunnen, må bachelor-kandidater tas opp som fullverdige medlemmer fra første dag.

Ingenting bør være til hinder for å organisere medlemmer med ulike titler. Merkevarer MNIL er innarbeidet, står støtt og må videreføres. Medlemmer med eksamen av lavere grad bør få en tittel som skiller dem fra master-kandidatene, for eksempel interiørarkitekt BA. På denne måten kan NIL organisere et samlet fagmiljø og styrke sin posisjon.

Sak 2: Bedriftsmedlemskap

NIL har ingen planer om å åpne opp for bedriftsmedlemskap, og dette er et syn jeg deler. Det innebærer imidlertid at vedtektene må håndheves konsekvent og at det må gripes inn mot regelbrudd.

I forbindelse med varemerkeregistrering ble det i desember 2016 besluttet at:

«Bruken av MNIL er knyttet til personlig medlemskap i NIL og skal kun benyttes på personnivå, dvs. interiørarkitekt MNIL og/eller møbeldesigner MNIL. Bruk av MNIL i firmanavnet til enkeltmannsforetak eid av medlem i NIL, med eiers navn og tittel i

firmanavnet, er akseptabel bruk av merket. MNIL skal kun brukes på personnivå av medlemmer i NIL. Bruk av MNIL i firmanavn er ikke akseptabelt.»

Denne beslutningen var en *tydeliggjøring* av bestemmelsene i vedtektenes § 4.1, ikke en endring av praksis. Det har aldri vært tillatt å bruke MNIL i selskapsnavnet.

En del selskaper respekterer ikke denne bestemmelsen, hvilket er både oppsiktsvekkende og uakseptabelt. Bruken av MNIL i firmanavn og markedsføring er villedende overfor forbrukerne, og det kan også stilles spørsmål ved om den er i strid med markedsføringslovens forbud mot villedende og konkurransevridende forretningsmetoder, se markedsføringsloven § 25 og § 26 m.v. Selskapenes handlemåte innebærer at publikum kan oppfatte det slik at alle interiørarkitektene som arbeider i selskapet, har MNIL-tittel. Det samme gjelder selvsagt enkeltpersonforetak med ansatte medarbeidere. Ved at det ikke reageres mot slike regelbrudd har NIL i realiteten akseptert gratis bedriftsmedlemskap for et fåtall kontorer, mens andre aktører nektes denne muligheten. I parentes bemerket: Av dette følger et merkelig paradoks. Bachelor-kandidatene kan ikke slippes inn i foreningen, men de kan jobbe under MNIL-flagg uten at det får konsekvenser.

Avslutningsvis er det grunn til å poengtere at disse selskapenes handlemåte også utgjør et brudd på NILs *Annonsereregler for medlemmer*. Der står det at «Interiørarkitekten bør informere om sine tjenester. Informasjonen må imidlertid ikke inneholde noe som er uriktig, villedende eller illojalt overfor kolleger.»

Forslag til vedtak:

Sak 1: Interiørarkitekter og møbeldesignere med bachelor-grad fra Kunsthøgskolen i Oslo, Universitetet i Bergen, Høyskolen Kristiania eller høgskole/universitet i andre land tas opp som medlemmer i NIL. Det utredes hvilken tittel de skal få.

Subsidiært: Det nedsettes et utvalg som utreder spørsmålet om medlemskap for bachelor-kandidater sett i lys av utviklingen som har funnet sted siden spørsmålet var oppe i 2013.

Sak 2: Landsmøtet pålegger styret å håndheve vedtektenes § 4.1 og vedtaket av desember 2016 konsekvent.